

HOBES slavnostně otevřel zrekonstruovaný historický park v Luhách

V pátek 1. 6. 2012, na Den dětí, jsme po několika desetiletích zimního spánku slavnostně otevřeli a předali veřejnosti zrenovovaný historický park nad naší společností Hobes, spol. s r.o.

Park byl udržován do roku 1963, kdy podlehl z části likvidaci kvůli budování silnice (dnešní silnice I. třídy č. 11).

Jeho přestavba začala v roce 2010, kdy jeho vlastník společnost HOBES, spol. s r.o. prostřednictvím Sdružení pro rozvoj Hornobenešovska, o.s. a zpracovatelem projektu MAS Nízký Jeseník program Rozvoj Venkova, Státní zemědělský intervenční fond, inicioval zahájení revitalizace historické části parku a jeho stavební úpravy tak, aby mohl park v letošním roce zahájit službu veřejnosti.

Pracovníci společnosti Hobes, spol. s r.o. připravili v rámci otevření parku program pro děti ze Základní školy v Horním Benešově a Svobodných Heřmanicích 1. – 5. stupň.

Nakonec je ale stejně předběhli ti nejmenší z místní Mateřské školy. Pro děti byla připravena dendrologická

stezka, kde měly za úkol poznat názvy či plody stromů, které se nacházejí v parku. Za tento úkol byly pak následně odměněny.

Po zdolání stezky na ně čekalo další překvapení, které bylo uschováno kvůli nepřízní počasí v nově postavené hale naší společnosti. Byla zde připravena trampolína, skákací hrad, kolotoč a také něco sladkého v podobě cukrové vaty. Na stezku se přišli podívat místní i občané z okolních obcí, včetně zástupců Města Horní Benešov a za jejich přítomnosti bylo vysvěceno místo Duchovního klidu, kde mohou naši spoluobčané rozjímat.

Věříme, že park bude sloužit nám všem.

- *Silvie Kurková* -

- *úprava stránky: R. Grygar* -

Foto: společnost HOBES

Soutěž osob zdravotně postižených okresu Bruntál

Dne 23. 6. 2012 uspořádala místní organizace OS Praděd osob zdravotně postižených ve Vrbně pod Pradědem okresní soutěž čtyřčlenných družstev zdravotně postižených osob. Naše místní organizace se zapojila vysláním dvou smíšených družstev. Soutěžilo se v šesti disciplínách, které svou obtížností odpovídaly zdravotnímu postižení zúčastněných soutěžících. Z bruntálského okresu přijelo celkem 25 soutěžních družstev. V této konkurenci naše první družstvo obsadilo osmé místo a druhé družstvo obsadilo místo třinácté. Kromě sportovní části soutěže potěšilo zúčastněné vystoupení Pěveckého sboru vrbenských učitelů a na závěr celé akce zahrála k tanci a poslech místní taneční skupina. K příjemné pohodě vydařeného dne přispělo i příjemné počasí.

- Karel Satoria -

OS Praděd bylo v ZOO Lešná

Občanské sdružení Praděd osob zdravotně postižených v Horním Benešově uspořádal dne 16.6.2012 zájezd do ZOO Lešná. Díky

krásnému počasí se zájezd vydařil ke všeobecné spokojenosti. ZOO Lešná se nachází v nádherném lesoparku, kde je spousta příležitostí ukryt se

před sluncem, které toho dne páliło. Přes velkou návštěvnost byla možnost posedět jak v restauracích, tak ve stáncích s občerstvením.

Výbor organizace děkuje panu ing. Josefu Petřikovi, našemu dopravci, za jeho spolupráci při zajištění zájezdu.

- Tylšarová Květa -

Poděkování

Chtěli bychom jménem organizátorů MLADÝCH v Luhách poděkovat všem zúčastněným dětem a rodičům na Dětském dnu, který se konal za příznivého počasí 2. června 2012.

Dále bychom chtěli poděkovat všem sponzorům za poskytnuté finanční a věcné odměny do soutěží pro děti. Všechny dary byly dětem při soutěžích zaslouženě rozdány a udělaly jim velkou radost.

Sponzoři:

Blokša Petr, Město Horní Benešov, Hobes spol. s r. o., BENEKOVterm s. r. o., Tesař Zbyněk, Lant Vladimír, Křenková Jaroslava, Glogar František, Dankovič Petr, Ševčík potraviny, Stašová Miroslava, Kašová Petra, Michálek Jan, Křenek Jiří, Bradová Libuše, Studenská Gabriela, Tempo, Kvasnička Svatopluk, Budíkovi, Volní, Říhovi, Kotáskovi, Kocourek Ludvík, Kocourková Jarmila, Ruskovi, Huškovi, Grolmusovi, Hajdukovi, Oprchalová Liduška, Kocourek David, Kocourek Josef, Bridzik Ivoš, Romanová Kateřina, Naplavová Věra, Karafiátová Růžena, Kaštovská Naďa, Čuba Jan, Horsák Zdeněk, Bezděk Petr, Pospíšilovi, Jurošová Lidka.

Budeme se na Vás těšit příští rok....

Vytáčení jarní snůšky medu

Vytáčení medu je pro včelaře nejdůležitější a nejradostnější prací se včelstvem.

V posledních letech je jarní snůška hlavním zdrojem medu pro včelaře. Letní smíšená nebo medovicová snůška již není tak jistá a proto se včelaři orientují především na tu první – jarní snůšku.

Jarní med je připraven ve včelstvu k vytočení

Po odkvetu řepky zkontrolujeme včely a prohlédneme medníky. Pokud jsou plásty v medníku plné medu a jsou zavíčkované minimálně ze 2/3 můžeme začít s vytáčením.

Plásty musí být zavíčkované

Květový med obsahuje zpravidla více vody a proto musíme počkat, až ho včely odpaří na hustotu, která nám zajišťuje, že med nebude např. kvasit. Zralost medu také pozná-

me při trhnutí plástem - nevystříkává z něj med, ale přesněji podle refraktometru.

Krystalizace

Krystalizace medu je přirozená vlastnost medů. Rychleji krystalizují medy květové (nejrychleji z řepky), pomaleji medy medovicové. Je to dáno poměrem látek, které jsou v nich. Pokud med ztekucujeme, nesmí teplota překročit 45°C, abychom nezničili cenné látky, pro které si medu tolik vážíme.

Med jako lék

Víčka, která nám zbyla z odvíčkování plástů, žvýkáme spolu s medem. Slouží jako vynikající prevence alergií a upevnění imunitního systému člověka. Med samozřejmě užíváme jako prevenci nachlazení, zánětů horních cest dýchacích a všeobecně k upevnění zdraví.

AMK úspěšný na republice

Jaroslav Maňásek letos závodí v seriálu pěti závodů Mistrovství České republiky v enduru jako licenční jezdec třídy MČR3 v kategorii E2 strojů do 450 ccm. První závod v Petřkovicích byl opravdu náročný. Jelikož se jednalo o mistrovský podnik, dala se čekat vysoká obtížnost tratě, která byla natažena v krásném prostředí podkrkonošské obce v Adršpašských skalách.

Trat' mezi jednotlivými časovými kontrolami měřila celkem něco málo přes 30 kilometrů. Závod trval zhruba pět hodin. Po startu byl na jezdce připraven enduro test. Jeho trasa vedla podél sjezdovky Ski areálu Petřkovic. Po polovině trati následoval cross test, ve

kterém museli jezdci absolvovat cca 13 km obtížné trati. Po absolvování cross testu čekala na jezdce další, a pro mnohé i náročnější, část závodu. Jezdci se museli vypořádat například s téměř kolmou dvoumetrovou zdí, průjezdem rašeliništěm či kaňony. Celkem bylo k závodu převzato 186 jezdců, včetně dvou mistrů světa. Na startovním roštu se objevil Roman Michalík a Dušan Kotrla. Jaroslav Maňásek se v této náročné soutěži umístil na krásném třetím místě a získal 22 cenných bodů, což mu zaručuje průběžné čtvrté místo v seriálu. Předání cen se účastnil nejen generální sekretář ČSMS Pavel Hanák, ale i starosta Petřkovic, pan Bc. Tomáš Prouza. Ten akci výrazně pod-

pořil a umožnil pořádání tohoto závodu v atraktivní lokalitě, za což mu všichni velmi poděkovali. Následující závody seriálu se uskuteční 16.6. ve Frýdlantu nad Ostravicí, 15.7. v Šumperku, 25.8. v Opařanech, a 3.11. v Šiklově Mlýně.

- AMK Horní Benešov -

Endurošáci

V této sezoně se opět AMK účastní soutěže Endurošáci Crosscountry Cup 2012, který je složen z osmi závodů probíhajících u nás na Moravě. Za sebou máme již polovinu. Klání se konala v Budišově nad Budišovkou a Rapotíně.

Další čtyři závody proběhnou v Orlově a Mohelnici. Jednotlivci jedou vždy dvě hodiny, ale závodíme i ve dvojici (Maňásek, Lukášek) a to pak jedeme po dobu tří hodin. Jaroslav Maňásek je průběžně s 37 body na 13. místě a náš nový člen Mar-

tin Lukášek „Gulášek“ s 19 body obsadil zatím 31. místo. Naše závodníky můžete přijet podpořit 22. 9. a 23. 9. do Mohelnice a 28. 9. a 29. 9. do Orlově.

Děkujeme za podporu.

AMK nezahálel ani v zimě

V Horním Městě, jako již každou zimu, proběhlo mistrovství České republiky v motoskijöringu. Tento typ závodění zde vznikl. Jde vlastně o závod, kde motokrosový motocykl táhne za sebou lyžaře. V rámci zimní přípravy jsme se rozhodli této akce zúčastnit. Samozřejmě jen v kategorii hobby. Počasí přálo, sněhu byla hromada a zimou nám tuhlo lano. Závod se jel na pět rozjížděk, pořadí se sčítala a nakonec jsme získali pěkné páté místo. Tímto zároveň děkuji odváznému lyžaři Martinovi, se kterým, samozřejmě, počítám i v příští sezoně.

- Jaroslav Maňásek -

Příčiny rojení

Příčin rojení je několik, například: přehřátí včelstva, nedostatek prostoru, genetika, rozmnožovací pud atd. Nejdůležitější je však nepoměr mezi otevřeným a zavíčkovaným plodem. Když je otevřený plod zavíčkovaný a matka nemá volné buňky do kterých by kladla, mladušky nemají co krmit a začnou samy polykat krmnou kašičku. Tím jim zduří vaječníky a vzniknou z nich tzv. anatomické trubčice, které vajíčka nekladou, ale mění se jejich chování, tak že se méně starají o matku a zakládají misky - zárodky matečnicků. Matka misky zaklade a včely je vystavějí v matečníky. O matku se starají již tak málo, že ta přestane klást, je mnohem lehčí, stává se letuschopnou a stahuje se blíže k česnu úlu, kde čeká na podnět k vylétnutí.

HORNÍ BENEŠOV 759 LET

11.4.1253 – 11.4.2012

DÍL 3. Rudné doly

Stříbrné doly v Benešově patří k nejstarším v zemi. Podle historických záznamů se zde dolovalo již před rokem 1241. Když markrabě Přemysl udělil bruntálským horníkům užívání benešovských dolů dne 3.5.1247, stanovil také výnos páté štolý vedle desátku. Zároveň pověřil horníky, **zjistit stav města**, které bylo zničeno za tatarských vpádů v roce 1241. Z jiných pramenů se dozvídáme, že již v roce 1226 je zde hornická osada a horníci říkají, že bydlí „na Benešově“. Ostatně i mnoho jiných dokumentů se zmiňuje o městě ještě před jeho založením v roce 1253.

Nerostné bohatství Benešova bylo známo již za Přemyslovců daleko za hranicemi Českého státu. Z té doby se zachovaly četné haldy na trati zvané „U šachet“ a propadlé štolý, ze kterých se ještě v padesátých letech 20. století čerpala pitná voda. V zakládací listině není o dolování zmínky, ale je v ní uvedeno, že okolní obce musí platit benešovskému fojtovi vedle pšenice a ovsu také „**vierdung**“ – čtvrtku stříbra. Podle zprávy kronikáře z Kolmanu z roku 1249 měl český král Václav I., otec Přemysla Otakara II. ve svých věžích (pokladnách) obrovské množství stříbra z moravských hor. Toto stříbro nemohlo pocházet odjinud než z Benešova. Ať tomu bylo jakkoliv je možné, že město bylo založeno na základech již existující osady a zakládací listinou bylo pouze legalizováno jako město.

O bohatství zdejších dolů podává svědectví také pečeť Voka I. z Kravař, na níž se jeví tehdejší majitel tohoto kraje jako veliký boháč. Bylo to v době, kdy lidstvo přecházelo z naturálního hospodářství na peněžní a drahých kovů bylo tedy velmi zapotřebí. Další důležitá zpráva je z roku 1271. Otakar II. sídlí jako zemský pán na Hradci u Opavy a na základě stížností benešovských občanů vydává **24.11.1271** ve Vratislavi listinu, podle níž mohou opavští měšťané odvážet bez překážek stříbro a olovo do Uher a jinde pod tou podmínkou, že se po 3 dny zdrží v Uherském Hradišti, kde musí své zboží nabídnout nejprve domácím kupcům. Zároveň byla vyslovena platnost jihlavského důlního práva. Toto právo bylo pravidelně obnovováno a to vždy při změně majitele panství. Dne **18. prosince 1306** potvrzuje vévoda Mikuláš privilegia pro Opavu, Krnov a Hlubčice a zároveň důlní právo pro Benešov.

Tímto končí přímé zprávy o provozu benešovských dolů za Přemyslovců. Rozkvět dolů byl zastaven v srpnu roku 1474 za ničivého tažení uherského krále Matyáše Korvína. Zničil nejen pyšné hrady Úvalno, Vartnov, Lichnov, Dolní Víkštejn ale také Benešov a okolní obce. Za obět padly i benešovské doly. Trvalo téměř 50 let, než byl tento bohatý kraj znovu osídlen.

Horníci měli před rokem 1474 v provozu 22 tavíren v Luhách a tři v blízkosti šachty. Při kopání kanálu v roce 1954 byla naproti dolům nalezena struska. Tavení a získávání stříbra bylo v té době

velmi nedokonalé. O způsobu práce v dolech se dozvídáme ještě v pozdější době. Ukazují se neklamné známky a stopy práce s kladivem, nebo vkládáním ohně. Horníci totiž vysekali do vzácné rudy dutiny, navršili do nich velké množství dřeva a zapálili je. Vzniklým žárem a následným ochlazením vodou se hornina trhala.

Do roku 1523 vládli v Krnově Šelenburgové, kteří vedli administrativu v českém jazyce, rovněž úřednictvo bylo české. Rokem 1523 však nastává velký obrat. Krnovské panství kupují za 58.900 uherských zlatých dukátů Hohenzollernové z Ansbach jedni z rozsáhlého rodu Brandeburgů. Prvním vládcem se stal Hans Georg Brandenburg, který měl titul vévody. Dal si formálně potvrdit veškerá práva svým bratrancem, českým králem Ludvíkem II. a doufal, že se s pomocí kapitálu dostaví také úspěch v dolování. Brandenburg uvedl zčásti doly do provozu, ale smrtí mladického Ludvíka u Moháče r. 1526 ztrácí bohatého mecenáše. Vzápětí se ale projevila další, velmi podstatná vada – noví majitelé nebyli odborníky v dolování, což zákonitě způsobovalo značné nesnáze. Na královský trůn dosedá Ferdinand I. Habsburský a ihned požaduje všechna důlní práva v oblasti české monarchie s různými odůvodněními pro sebe. Odvolával se také na Zlatou bullu Karla IV., podle níž veškeré doly v království českém patří králi. Toto opatření vyvěralo z bezbřehé vleklé nenávisti Habsburků vůči Hohenzollernům.

V roce 1566 se dozvídáme o benešovských stříbrných

dolech obšírněji. Markraběcí zkoumatel vzácných rud a důlní mistr v knížecí krnovském dostal úkol, aby podal dobrozdání o dědičné štolě benešovské, dále rozpočet nákladů a způsob postupu těžby. Vypracoval také mapu a zakreslil na ní tehdejší důlní poměry v Benešově a v Životicích. Dědičná štolý byly ty, které ležely pod hladinou spodní vody a odváděly ji z horního díla. Výše položené štolý byly bez vody a provoz v nich byl podstatně levnější. Dávaly také větší výnos, protože se v nich mohlo postupovat po rudných žilách. Proto musela být taková štolá udržována, i když nenáslá žádný zisk. K tomu ale bylo třeba stálých dárců financí. Dědičný pán štolý do ní vložil za 30 let značné náklady, a proto se je snažil převést na obyvatelstvo. Zprostil proto občany daní a požadoval za to udržování dědičné štolý, čímž se Benešov měl stát svobodným městem. V krnovském urbáři se přímo uvádí: „**Item při tom městěčku jsou hory stříbrné, kteréž za paměti lidské dělání byli. I stříbro se dělalo a bylo jest čtrnácte hutí, při kterých šlaku veliké hromady leží, ve kterých stříbro jest, kdež by na to náklad učinil, znamenitě by toho užiti mohl.**“

Hormistr Kryštof Herdeck z Döbeln si byl vědom specificko sociální skladby horního města a proto knížeti navrhoval další opatření pro zlepšení sociálních podmínek, „**aby staré doly u Benešova s pomocí boží ochráněny od válek a jiných pohrom, poskytovaly příjmy markraběti i celé zemi, aby se z městěčka Benešova stalo město,**

odkud by lidé neodcházeli a požehnáním božím tu zůstávali“. Dne 10. července 1566 dosáhl Herdeck toho, že benešovští majitelé dolů dobrovolně povolili, při převzetí dědičné štol, příspěvek pro následující čtvrtletí a ustanovili důlním mistrem Pavla Hobera za odměnu 12 grošů týdně. Tento, podle uherského důlního práva, skládal týdenní účty knížecímu důlnímu úřadu a každý čtvrtletní účet musel vyvěsit u dolů. Ve své zprávě Herdeck říká, že přes značné náklady na stavbu vodometů a jiných zařízení, nemůže dědičnou štolu otevřít pro značné množství vody. Obec je nyní finančně chudá a tudíž nemůže nést náklady na vyzdívku šachty. Provoz nemůže být z těchto důvodů ihned zahájen a navrhuje následující opatření:

1. horníci musí dostat svobodu

2. povolat další pekaře, aby bylo dostatek chleba

3. obec Benešov nutno zachovati

4. řezníci musejí maso vážit a ne od oka prodávat

5. výčepník musí sám pivo čepovati a ne kluci

6. postavit nové domy a dřevo na stavbu dodati

7. povolit sobotní trhy a dva výroční – tyto zaknihovati od roku 1575

8. v příští době musí také nastati změna ve vnitřní správě města

Městská rada se stále více uplatňuje na úkor fojta, který si v roce 1589 nechává

znovu potvrdit svá privilegia z roku 1474. páni v Krnově sice potvrzují jeho privilegia, ale mají k tomu určité výhrady. Stanoví totiž, že Benešov se má stát svobodným městem. Jestliže však Benešov vystupuje již v roce 1566 jako majitel dolů, bylo povýšení na svobodné horní město víceméně formalitou.

POVÝŠENÍ BENEŠOVA NA SVOBODNÉ HORNÍ MĚSTO

V listině o povýšení na svobodné horní město se praví, že opuštěné doly se opět uvádějí v provoz a že se tam usazují markraběcí úředníci a poddaní jako majitelé. Ti otevřeli doly a přinesli vzorky. A protože na dolech jsou lidé znalí rud, což v době předchozí nebylo, nechce při těžení chybět ani markrabě. A aby se usadili poddaní také na jiných panstvích, nejen v Benešově, ale i na jiných místech s rudnými doly, je vydána listina svobod, práv, ale i povinností. Články uvedené v listině dokazují povýšení benešovského tržiště na svobodné horní město.

Povoluje se všem horníkům hledati rudu na všech místech, doly volně otvírati a těžiti rudu podle důlního řádu. Sůl je ale knížecí výhradou.

Veškeré zboží přivážené na trh a doly osvobozuje se od cla na dobu deseti let

Všichni obyvatelé Benešova mají právo vařiti pivo, prodávati veškeré nápoje i na dolech bez jakýchkoliv poplatků. Nesmějí je ovšem předražovati nebo monopolisovati jakékoliv výrobky.

Každý těžař je po dobu 4 let od počátku těžby osvobozen od desátku.

Majitelé vzhledem k velkým provozním nákladům jsou osvobozeni na dobu 10 let. Zlato a stříbro odevzdá se do Krnova a bude proplaceno podle kvality.

O tom, jak se tento řád ve městě uplatnil, nevíme, bohužel nic. Z té doby je známo razítko „**Berkstadt Bendis**“ – **Horní město Benešov**, které je na listině z roku 1607. v pravé polovině znaku je přemyslovská orlice a v levé dvě zkřížená kladiva. Počátkem 17. století jsou doly podle zachovalých zpráv opět zatopeny vodou a jak v análech uvedeno „... **těžko se dá tato nesnáz zdolati**“. Mimoto byl vzácný kov stále levnější a chuť do práce mizivá. Roku 1732 se v prohlášení uvádí, že dolování neustalo dlouhým těžením, ale pro velmi zlé poměry doby. Dá se tedy říci, že množství vody, znehodnocení stříbra a válka spolupůsobily tak silně, že činnost v dolech upadla.

Velmi důležité zprávy slyšíme z roku 1724. Benešov ztratil právo nazývat se svobodným městem, což se stalo při tzv. berní úpravě. Od té doby ztrácí město osvobození od daní. Starosta a radní podali proti tomuto rozhodnutí odpor, avšak tento se minul účinkem. O benešovských stříbrných dolech podává zprávu Karel Schneider do Kneiflu, že roku 1749 jistý Richter z Hradčan prostřednictvím mistra Kerbera měl doly v provozu po dobu tří let. Dolování ale ztroskotalo na neobornosti podnikatele, a také z důvodu nedostatku peněz.

Na konci sedmileté války přišel do Benešova důlní komisař z Kutné Hory a zkoumal polohu všech dolů. Brzy nato byla těžba opět zahájena za vedení mistra Lutzeho. Ten však také nerozuměl složení

půdy a tak těžba znovu ustala. Hlavní příčinou byla stejně jako mnohokrát předtím voda, kterou horníci nestačili čerpat. Nouze o vzácné kovy po státním krachu v roce 1812 upozornila znovu na benešovské stříbrné doly a 20. října toho roku se dostavila do Benešova císařská guberniální komise. Ta se však více zajímala o černou břidlici v Leskovci, kterou považovala za uhlí. V lednu 1813 musí být pro velkou vodu žádáno o prodloužení lhůty k uvolnění žíly. Těžkosti jsou však takové, že krize přerušuje těžbu. V důsledku toho ustavují benešovští občané v r. 1817 spolek těžařů, který si vytkl za cíl zpeněžit výtěžky nejen dědičné štol, ale i staré Jánské šachty. V témže roce povolává leník, tehdejší starosta Josef Gambs, osazenstvo dolů opět do práce. Byl to první závod toho druhu v Sudetech. Téhož roku následuje těžařstvo v Malé Morávce a Ludvíkově, v r. 1832 potom bergstadská společnost. Uvedené spolky byly vedeny cílevědoměji než v Benešově. Přidali se rovněž cizí účastníci zejména z Vídně, kteří chtěli pomoci odvést vodu ze štol. Tu však 16. května 1820 vypukl požár, který zničil prakticky celé město a z benešovských se stali za dne na den úplní žebráci. Dalších téměř 20 let se konaly pokusy s obnovením těžby, avšak vždy ztroskotaly na nedostatku financí nebo škrt přes rozpočet udělala jako již mnohokrát předtím voda. dne **15. srpna 1836** se poprvé objevilo razítko těžařské společnosti s nápisem: „**Sigill der Silber und Bleibergbau Bennisch**“ – společnost pro těžbu olova a stříbra.

20. ledna 1871 jsou benešovské doly prohlášeny za volné. - Vlastimil Habarta -

Společenská rubrika

Slavíme

V měsíci červenci a srpnu oslaví významné životní jubileum tyto občané:

Andrlová	Zdenka	Daňková	Marcela
Boudová	Blažena	Důbravská	Anna
Černá	Zdeňka	Friedrichová	Anežka
Dostálová	Anna	Janák	Jan
Grygarová	Libuše	Káňa	Josef
Chromíková	Irena	Karafiát	Jan
Karafiát	Zdeněk	Lahodová	Elena
Kolková	Věra	Loucký	Lubomír
Křivová	Věra	Mašlík	Karel
Kubánek	Milan	Mika	Jan
Mader	Jiří	Raková	Svatava
Mirvaldová	Anna	Sedláková	Jarmila
Mrákavová	Ludmila	Kaňová	Růžena
Nováková	Alena	Kretová	Ludmila
Pečirková	Svatava	Blahopřejeme	
Růžanský	Vladislav		
Szabová	Marta		
Švrčina	Eduard		
Truncík	Josef		
Valentová	Jana		
Zeman	František		

Blahopřejeme

Dne 2. 7. 2012 oslavila své významné životní výročí paní Libuše Grygarová. Pevné zdraví, životní elán a spokojenost přejí manžel Rudolf, děti Gabriela, Miroslav, Rudolf a vnuci.

Vzpomínáme

Rozloučili jsme se:

Zdeněk Kocourek

Ondřej Strnad

Volný čas

Informační centrum a městská knihovna

Masarykova 32, 793 12 Horní Benešov

otevřeno: PO - PÁ: 9:00 - 17:00, SO: 8:00 - 14:00

Půjčování knih a časopisů, internet, informace, kopírování, laminování, kroužková vazba, fax.

Sportovní hala - stolní tenis

pondělí - pátek (16:00 - 20:00)

rezervace tel: 733 123 201

Kuželna TJ Horní Benešov

rezervace drah

tel: 739 351 199, <http://www.hbkuzelky.cz/memorial.htm>

Interní ambulance

MUDr. Dagmar Galatíkové

je od 1.7.2012 převedena z Horního Benešova do Interní a Revmatologické ambulance na ulici Zahradní 16 Bruntál (mapka je k dispozici v informačním centru a lékárně v Horním Benešově)

Termíny čerpání dovolené

Interní a Revmatologické ambulance

MUDr. Galatíkové

25. června 2012 - 4. července 2012

16. července 2012 - 20. července 2012

20. srpna 2012 - 24. srpna 2012

telefonní spojení: 554 230 407

mobil: 777 925 841

Rozloučení s prázdninami

Zveme Vás na tradiční Rozloučení s prázdninami, které proběhne

dne 1. 9. 2012 od 13:00 hodin v parku u BENEKOVU.

Soutěže, hry, rekordy, lanové aktivity, atrakce pro děti, disko, občerstvení.

Město informuje

Informační centrum a Městská knihovna Horní Benešov

Otevřeno: Po-Pá 9:00-17:00, So 8:00-14:00

- absenční půjčování knih a periodik
- prezenční půjčování nejnovějších čísel periodik a encyklopedií z příruční knihovny
- poskytování informací: turistické informace, programy kin a divadel, kulturní akce
- služby v regionu, dopravní spojení, kontakty
- zajišťování odborné literatury prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby (MVS)
- zpřístupnění internetu uživatelům (registrovaní čtenáři i ostatní)
- kopírování, tisk
- scanování, e-mail
- laminování dokumentů
- kroužková vazba
- besedy, knihovnické lekce, soutěže, kulturně vzdělávací akce
- výstavy a hudební vystoupení

K dispozici jsou mapky, turistické materiály, týkající se našeho regionu a blízkého okolí.

Kontakty: tel. 554 773 099, fax. 554 773 081, mail infohb@seznam.cz,
knihovnahb@mybox.cz

Nabídka pro turisty

Moravskoslezský kraj připravil nový grafický design webových stránek pro návštěvníky www.msregion.cz. Turisté se také mohou podívat na virtuální prohlídky ze zajímavých koutů regionu ležícího na pomezí Moravy a Slezska či na videoreportáže z akcí pořádaných Moravskoslezským krajem na speciálním kanálu na YouTube www.youtube.com/user/regionMS. Z odka-

zu m.lwi.cz/mskraj je pak možné stáhnout si zdarma mobilní průvodce Moravskoslezského kraje. Průvodce je vytvořen rovněž v anglické, německé a polské verzi. Aplikace je propojena s funkcí GPS, obsahuje mapu, atraktivitu kraje, otevírací doby, seznam informačních center. Je vhodná nejen pro moderní mobilní přístroje, ale také pro starší modely.

DOVOLENÁ ZDRAVOTNÍ STŘEDISKO HORNÍ BENEŠOV

MUDr. Borská: 2. července – 15. července
(Akutní případy ošetří MUDr. Mareš Po, Út, St, Pá do 9:00 hod., Čt 11-12)

MUDr. Mareš: 16. července – 29. července
(Akutní případy ošetří MUDr. Borská)

PŘIPOMÍNKY A NÁMĚTY KE SLAVNOSTEM MĚSTA

V příštím roce oslaví město Horní Benešov 760 let od svého založení. Své připomínky i náměty, týkající se oslav, můžete vložit do připravené schránky v Informačním centru a Městské knihovně Horní Benešov

TECHNICKÉ SLUŽBY VRBNO s.r.o.

Harmonogram sběru a svozu vytríděných plastů a nápojových kartonů pro rok 2012

Termíny svozů

úterý 10. 7. 2012, úterý 14. 8. 2012,
úterý 11. 9. 2012, úterý 16. 10. 2012,
úterý 13. 11. 2012, úterý 11. 12. 2012

Plast – žlutý pytel, nápojový karton – červený pytel

Taková to byla doba - RETRO (7)

Vážení čtenáři, dovoluji mi, abych se s vámi podělil o články, texty a fotografie z let minulých. Díky obětavým lidem, patriotům města, vlastním materiály ze 70. let minulého století a prostřednictvím Hornobenešovského zpravodaje bych se chtěl s vámi o ně podělit. Jde nám jen a jen o historii našeho města, protože i tato doba měla svá pozitiva. V tomto čísle, vás seznámím s událostmi z roku 1980.

V Horním Benešově oslavili Dvacet let společenské organizace

V sobotu 19. ledna 1980 se konala v sále Skalního sklepa v Horním Benešově slavnostní výroční členská schůze, při níž bylo; oslaveno 20. výročí trvání místní organizace Svazu ovocnářů a zahrádkářů.

Mezi 44 přítomnými byl uvítán jednatelem soudruhem Lukášem zástupce OV CSOZ soudruh Kordehel. Soudruh předseda Jaroslav Bríza podal hlavní referát a zprávu o činnosti místní organizace za uplynulý rok.

Pohlednice R. Grygar, Skalní sklep určený k demolici

Z historické části třeba uvést, že organizace byla založena v prosinci 1959 a přípravný výbor vedl soudruh Vladimír Sláma. Ustavující členská schůze se konala v únoru 1960 a bylo jí přítomno 25 členů. V roce 1962 přišel do Horního Benešova soudruh Karel Spěvák a po jeho zvolení do výboru dosáhla organizace velkého rozmachu.

Řada členů hornobenešovské organizace ovocnářů a zahrádkářů byla na slavnostní schůzi odměněna. V roce 1963 byl zvolen předsedou a v tomto roce dosáhla organizace 90. členů a zřízená byla Osada. Z ročního příspěvku 200 Kčs si členové umožnili její oplocení a zavedení vodovodu. Již tehdy se plnilo seno pro státní statek. V roce 1965 byla převzata do užívání louka a půda pod Strážným vrchem ve výměře 1,3 ha a zřízen rybízový sad. Sena odevzdávali členové organizace 40—70 q ročně. Celkový výkup lesních plodin se pohyboval okolo 180 tisíc Kčs ročně. Zavedena byla soutěž o nejlepší zahrádku.

V roce 1968 převzala organizace do spoluvlastnictví s organizací chovatelů objekt „Skalní sklep“, určený k demolici, a společně provedli generální opravu a vybavení za finanční pomoci MNV, ONV a OV svazu. Organizace tenkrát čítala 120 členů a celou akci udělala svépomocí. Od té doby je Skalní sklep kulturním střediskem zahrádkářů a chovatelů a zde se uskutečňují jejich schůze, školení, výstavy a taneční zábavy a sál je propůjčován i jiným složkám NF a závodům. Byly zde též pořádány oslavy MDŽ v celookresním měřítku organizace.

Od roku 1973 zastává funkci předsedy soudruh Jaroslav Bríza. Je třeba konstatovat, že řada poctivých členů odešla za ta léta z našich řad, někteří se odstěhovali, ale vzpomínka na ně a vděčnost za jejich práci přetrvává. V roce 1979 splnila organizace všechny své závazky a její členové usušili a odevzdali 135,7 q sena, uklidili svá zařízení a uskutečnili okresní oslavu MDŽ za účasti 140 žen. Zajistili celou řadu úkolů nezbytných pro řádný chod organizace a jejího zařízení a odevzdali výkupu 12 648 kg bobulovin, 2052 kg ovoce, 7188 kg lesních plodů, vše v hodnotě 215400 Kčs, a odpracovali celkem 1660 brigádnických hodin.

Po zprávě předsedy následovala zpráva revizní komise, volby, zvolen 15. členný výbor a tříčlenná revizní komise. Nakonec bylo schváleno usnesení a závazek na rok 1980.

Autor textu J. D.

A děti, mají si kde hrát ??

Tuto otázku si u nás děti nemusí dávat, zastupitelé mají ve svém programu i naplnění volného času dětí. Z důvodu nesplnění bezpečnostních předpisů musely být odstraněny herní prvky v parku. Ty se podařilo nahradit po získání dotace a tak v pátek 13.7.2012 bylo zprovozněno „Dětské hřiště“ v parku na ulici Masarykově.

Tento projekt byl spolufinancován Ministerstvem pro místní rozvoj ČR v rámci programu Podpora rozvoje

regionu v roce 2012, podprogram Podpora obnovy a rozvoje venkova.

V rámci této akce bylo za-

666 408,- Kč, výše dotace je 400 000,- Kč.

I přes ochlazení to bylo vydařené odpoledne, byly při-

řítomni pochválili novu dopadovou plochu, velkém zájmu se těšily všechny nové herní prvky, rovněž v obležení byl skákací hrad i trampolína.

Děkujeme všem organizátorům tohoto odpoledne a za Město Horní Benešov si přejeme, aby všechny herní prvky vydržely co nejdéle funkční a žádný vandal je neponičil. Park se nyní může opět stát vyhledávaným místem pro děti s maminkami.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

koupeno celkem 6 herních prvků, s novými prvky byla na hřišti umístěna i bezpečnostní dopadová plocha z lité pryže.

Celkové náklady činily

praveny hry, soutěže, každé dítě mělo možnost si vybrat malou upomínku, vybrat si cukrovou vatu a i když počasí nepřálo, rozdávaly se i nanuky.

Kultura

Country MONTANA Horní Benešov se představuje

Taneční kroužek Country MONTANA z Horního Benešova zahájil svoji činnost v dubnu 2010. V současné době jej navštěvuje 43 dětí ve věku od 5 do 12 let. Tanečníci jsou rozděleni do dvou skupin:

Minicountry a **Country** pokročilí. Kategorie **Minicountry**, kterou navštěvují ti nejmenší, vznikla až v září 2011. V tanečním kroužku se děti učí prvky klasických Country tanců, Line Dance a Pop Country. Do kroužku jsou přijímány všechny děti, které mají chuť a elán naučit se Country tance, a to bez talentových zkoušek, stačí pouze chuť a zájem. Za dobu svého působení se děti svou pílí hodně naučili a přes první neshledání vystoupení postupně dosáhli i četných úspěchů.

Svou školu, město a především sami sebe reprezentují na plesech, country bálech, různých městských oslavách, oslavách Dne dětí a zatančili si také ve Westernovém městečku v Boskovicích. Nemalý úspěch sklídili také vloni na Indiánském létě v arboretu Nový Dvůr. Za svou píli, snahu a vzornou reprezentaci na ně čeká vždy na konci každého školního roku odměna v podobě výletu. V prvním roce působení (r. 2010) jsme uskutečnili dvoudenní výlet do westernového městečka v Boskovicích. Tady se děti poprvé seznámily se životem na Divokém západě a užili si svých pět minut slávy, když předvedly ve zdejší saloону své taneční umění a sklídily za něj zasloužený potlesk i od herce pana Maria Kubce.

V roce 2011 jsme uskutečnili dvoudenní výlet do westernového městečka Šiklův Mlýn - zde bylo zábavy ještě více, večer pak skvělá diskotéka a nakonec opékání špekáčků v indiánské osadě.

Letos jsme taneční sezónu a školní rok opět ukončili za odměnu výletem. Tentokrát však byly již výlety dva - jednodenní výlet na Krokodýlí farmu a do westernového městečka Šiklův Mlýn pro ty nejmenší z Minicountry a dvoudenní výlet pro ty pokročilé do Lednice a Vídně. Oba tyto výlety proběhli letos v červ-

nu. Na Krokodýlí farmě a Šiklově Mlýně si užívali ti nejmenší. Pohládili si živého krokodýla (malinké mládě), zajezdili na elektrickém býkovi, projeli se vláč-

kem přes Mexiko City, navštívili zdejší minizoo a zajezdili si na koních. Vyvrcholením celého výletu bylo westernové představení v aréně - to byl ten pravý zážitek. Nutno ještě říci, že děti také plnily různé soutěžní úkoly a ze všech škol jsme skončili se stejným počtem bodů s dalšími dvěma školami na 1. místě. Děti nakoupily nezbytné suvenýry a domů jsme se plní zážitků vrátili v pozdních večerních hodinách, a kdo by si myslel, že děti cestou domů v autobuse usnuly, pak se velmi plete, děti byly neúnavné a myslím, že spokojené. A to je dobře, tak to má být.

Ti starší vyrazili 15.června na dvoudenní výlet do Lednice a Vídně. I na tomto výletě na nás čekalo mnoho zážitků. První den jsme navštívili Lednický areál. Počasí nám přálo, a tak nic nebránilo tomu užít si vše naplno. Navštívili jsme zámek, překrásný zámecký park a zámeckou cukrárnu. Představení dravců v zámeckém parku bylo zakončeno skvělým představením živého geparda při lovu na návnadu ve volné přírodě. Pro nás úchvatný zážitek. Během tohoto představení naše děti vyhrály mnoho kvízů. Hlavní výhrou bylo hlazení živého geparda, a i tuto cenu vyhráli naši svěřenci - Robin Černoch a Sabina Maralíková. Nezapomenutelným zážitkem byla i plavba lodí od zámku k Minaretu, což je zdejší rozhledna. Výhled

byl skvělý a po dobu plavby k Minaretu i cestou koňmo či pěšky zpět k zámku jsme viděli mnoho zvířat z bezprostřední blízkosti - čápy, kormorány, volavky, kvakoše, ledňáčky, veverky a dokonce i bobry. Lednický areál je překrásná přírodní rezervace.

Druhý den jsme vyrazili směr Vídeň. I zde na nás čekal bohatý program. Nej-

prve jsme navštívili zámek Schönbrunn a v jeho zahradách vyhlídkovou terasu Gloriette. Počasí bylo skvělé a vyhlídka na Vídeň super.

Po té jsme sešli do zdejší zámecké zoo. Nutno podotknout, že vídeňská zoo nás uchvátila svou přirozeností ve vztahu ke zvířatům. Zvířatům se zde snaží jejich výběhy přizpůsobit tak, aby se cítila, co nejlépe. Viděli jsme zde mnoho druhů zvířat, které v českých zoo nejsou, ale snad největším zážitkem byly výběhy Pandy velké a koala, a dále pak podmorské akvárium. Přestože panovalo velké horko, po návštěvě zoo, jsme navštívili zdejší Irrgarten, což je svět labyrintů, zakřivených zrcadel a spousty legrace. V odpoledních hodinách jsme opustili Schönbrunn a vyrazili jsme směr Prater. Kdo by se nesvezl na obřím ruském kole

jakoby nebyl ve Vídni, a tak jsme to museli zkusit. Zážitky z Prateru byly neskutečné. Děti obešli tolik atrakcí, kolik se jen za ty dvě hodiny dalo stihnout. Do posledního centu jsme utratili všechny Eura, které nám rodiče dali na kolotoče a s prázdnou kapsou, ale dobrou náladou a spoustou zážitků jsme se vraceli domů.

Touto cestou chce taneční kroužek Country Montana velmi poděkovat všem sponzorům, kteří nás v letošním školním roce podporovali, a bez nichž bychom jen těžko pořizovali kostýmy a uskutečňovali výlety.

Děkujeme za podporu Městu Horní Benešov, SRPDS Horní Benešov, firmě HOBES spol. s r.o Horní Benešov, firmě KVS EKODIVIZE a.s. Horní Benešov, Sboru dobrovolných hasičů Horní Benešov, paní Angelice Fadrné, panu Petrovi Bloksovi a mnohým dalším sponzorům, kteří si přáli zůstat anonymní.

V neposlední řadě děkujeme i všem rodičům dětí z tanečního kroužku za podporu z jejich strany, za všechny koláče, dorty a sladkosti, které od nich do kroužku dostáváme.

Letošní školní rok končí a vedení kroužku přeje všem svým členům krásné prázdniny, spoustu hezkých prázdninových zážitků a v září se těšíme na shledanou.

- Juricovi -

Kultura

Adrenalinový týden pro žáky naší školy

Město Horní Benešov ve spolupráci s polským partnerským městem Pszow zorganizovali pro žáky 8. a 9. tříd svých základních škol v rekreačním středisku Březová v Rokytnici nad Rokytinou netradiční aktivitu s názvem „Adrenalin, aneb poznej hranice svých možností“. Tato akce je součástí projektu „Česko-polské adrenalinové dny“, který je spolufinancován z Fondu mikroprojektů Euroregionu Praděd. Záměrem akce bylo poskytnout vybraným žákům prožitkový pobyt v prostředí unikátního adrenalinového parku s celodenním programem na Vysočině neda-leko Třebíče.

Adrenalinový týden se uskutečnil od pondělí 28. května do pátku 1. června 2012. Akce se zúčastnilo 20 českých a 10 polských dětí se čtyřmi pedagogy. Někteří žáci se již

znali z lyžařského výcviku, který byl taktéž součástí již zmiňovaného projektu podporujícího česko-polskou spolupráci. Společně prožité sportovní aktivity a volné chvíle poskytly prostor i pro nová kamarádství, která překonala jazykovou bariéru velmi rychle.

Naši žáci byli ubytováni ve dvou dřevěných chatách, stravování měli zajištěno formou plné penze (5x denně).

Hned po příjezdu do adrenalinového centra celou skupinu očekávali dva instruktoři s programem nazvaným „PANDORA PLUS“, který obsahoval veškeré aktivity, které centrum nabízelo: vysoká lana, paintball, lukostřelbu, vzduchovky, vysokou lezeckou stěnu, skok do neznáma, airsoft, démonickou lanovku, rambodráhu, zorbing, cestu železného muže Iron man, bungee-trampolíny, celoden-

ní plavbu po raftech na Dalešické přehradě spojenou se slaňováním z mostu z výšky 30 metrů, blok her na rozvoj týmu a důvěry, grilování apod.

Program vedli dva již zmiňovaní zkušení a sympatičtí instruktoři Vít a Michal, kteří měli celou česko-polskou skupinu během pobytu na starosti. Jejich hlavním krédem bylo „bezpečnost na prvním místě“.

Pro návštěvníky střediska - tedy i pro nás - byly k dispozici pro využití volného času volejbalové a fotbalové hřiště, bazén, klub s bufetem, kde měl každý možnost koupit si něco „dobrého“.

Co se týkalo večerního programu, v pondělí a ve středu se promítal ve středisku film, v úterý a ve čtvrtek byla diskotéka. Kromě toho si mohli žáci zacvičit v posilovně, zahrát kulečník či stolní

fotbal nebo se zabavit podle svého.

Ve druhé polovině týdne hornobenešovsko-pszowskou skupinu dětí navštívila česko-polská delegace představitelů obou měst, aby zjistila, do jaké míry společná akce splnila svůj účel. Někteří z nich si také vyzkoušeli několik adrenalinových atrakcí. Poté všechny děti i pedagogy obdrželi z rukou pana starosty Michala Blažka dárkový balíček s upomínkovými předměty.

No a jak se celý netradiční zážitkový týden líbil dětem? Při hodnocení v závěru kurzu nikdo pořádně nevěděl, co má vlastně říkat, psát a malovat, co bylo lepší a co horší, protože všechny aktivity a absolvované disciplíny naše i polské děti hodnotily jednoduše a prostě jako SUPER.

- učitelé ZŠ -

První soutěž žen v požárním sportu v Horním Benešově

V rámci konání „Oslav města“ jsme uspořádali soutěž žen v požárním sportu nazvanou „O pohár starosty města“ i v našem městě.

Jezdíme s našim SDH do okolních měst a městeček v našem okrese, kde jsme obkoupali organizování a průběh soutěží. Soutěže 23. 6. 2012 se zúčastnila družstva žen z Rýžoviště, Široké Nivy, Starých Heřminov a z Horního Benešova. Po dvoukolovém zápolech to dopadlo takto: první místo a putovní pohár patří Rýžovíšti, druhé místo patří Hornímu Benešovu, třetí místo Starým Heřminovům a čtvrté místo Široké Nivě. První místo nám uteklo o 5 sekund, takže boj byl vyrovnaný. Jako hosty a jako oživení jsme pozvali družstvo mladých hasičů ze Sosnové. Pod vedením p. Špevákové a p. Skladanové nám děti předvedly útok podle dět-

ských pravidel. Druhými hosty byli kolegové hasiči z polských Krzyskowic. Z polského hasičského auta vyskákalo 7 mladíků, kteří nám předvedli požární útok nejen polským způsobem, ale vyzkoušeli si to i podle našich pravidel a s našim vybavením. I pro ně jsme měli připravený krásný pohár za účast v naší soutěži.

Soutěží ale naše starost o polské kolegy neskončila. Po dobrém obědě v hasičské zbrojnici jsme se jeli podívat na stanici profesionálních hasičů do Bruntálu a cestou zpět na oslavy jsme to vzali přes Slezskou Hartu. Po výletě jsme připravili opečené klobásky a do večerních hodin jsme se bavili na oslavách.

Chtěli bychom poděkovat hlavně Městu Horní Benešov, které nám velice pomohlo s přípravami a podporou, dále klukům z výjezdové jednot-

ky, kolegům z Leskovic nad Moravicí a všem, kteří se jen trochu podíleli na naší soutěži.

Naším přáním je, aby tato

soutěž byla každoročně zařazena do programu oslav města, a proto se již těšíme na další, druhý ročník v roce 2013.

